

Nr 87.

Av herr **Ericsson** i Sörsjön, m. fl., om anslag till kurser för utbildning av vissa hushållerskor.

Det torde vara ganska allmänt känt, att skogsarbetarna varit och äro alltjämt synnerligen illa lottade. Vid skogsavverkningarna måste de utföra ett synnerligen tungt och påfrestande arbete och därtill oftast under mycket besvärliga yttre förhållanden. Deras provianterings- och matlagningsfråga har av ålder varit mycket primitivt ordnad. Det vid avverkningarna i skogarna praktiserade mathållningssystemet »envar sin egen kock», har medfört allvarliga olägenheter såväl ur dietisk som ekonomisk synpunkt. I och för sig kan detta icke synas så förvånansvärt, ty om man betänker, att en skogsarbetare måste utveckla en till ytterlighet högt uppdriven arbetsprestation under varje arbetsdag han åtnjuter förmånen att få vara i arbete, för att kunna uppnå en mycket blygsam arbetsförtjänst, inverkar detta så, att han efter slutat dagsarbete är trött och utmattad, varför det för hans vidkommande icke gärna kan bli fråga om någon riktig matlagning utan kommer hans kost att huvudsakligen bestå av torrskaffning, kolbullar och amerikanskt fläsk samt stora mängder kaffe.

Genom denna ensidiga och enformiga kosthållning, med användning i stor utsträckning av hårdsmälta livsmedel, förorsakas fel och rubbningar i matsmältningsorganen. Upprepade gånger har detta kunnat konstateras och lämnas bland annat redogörelse härför i den av socialstyrelsen år 1916 publicerade utredningen angående skogsarbetarnas levnads- och arbetsförhållanden i Norrland, Värmland och Dalarna. Senare har riktigheten av detta ytterligare bekräftats genom en av doktor E. Perman företagen undersökning, vilken utvisar, att på grund av den olämpliga dieten förekomma magsjukdomar i betydligt större omfattning bland skogsarbetarna än vad fallet är beträffande andra arbetargrupper. Doktor Perman uttalade likaledes som sin mening, att någon minskning av mag- och tarmsjukdomarna inom denna yrkesgrupp icke vore att förvänta, förrän ändring åstadkommes i de ogynnsamma näringsförhållandena genom bättre ordnad mathållning, mera omväxling i dieten samt rikligare användning av grönsaker och andra födoämnen.

En ytterligare olägenhet, som kännetecknar det i skogarna praktiserade individuella matlagningssystemet ligger däri, att det förorsakar misshushållning med ingredienserna med därav uppkommande fördyring av kosthållet, vilket är beklagligt med hänsyn till de små dagsförtjänsterna.

Förevarande spørsmål var föremål för behandling vid 1929 års riksdag,

i anledning av en då väckt motion. Denna resulterade i, att riksdagen beslöt hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande möjligheten att på lämpligaste sätt kunna åstadkomma en förbättring av skogsarbetarnas provianterings- och matlagningsförhållanden under vistelsen i skogarna. Något förslag på grund av den beslutade utredningen har ännu icke framlagts till riksdagen, men har ändå viss åtgärd blivit vidtagen av socialstyrelsen, som genom skogshärbärgesinspektören låtit bedriva propaganda för det av motionärerna förordade kooperativa mathållningssystemet. Propagandan har förekommit i form av föredrag samt spridande av lämpliga skrifter och broschyrer i ämnet. Upplysningsverksamheten har givetvis varit nyttig i det hänseendet, att den bidragit att väcka skogsarbetarnas intresse för de fördelar som det kooperativa systemet erbjuder.

Emellertid synes det oss vara angeläget och därtill befogat, att staten lämnar sitt stöd åt denna för skogsbygdsbefolkningen nyttiga verksamhet på ett något kraftigare sätt än vad som kan ges i form av upplysningspropaganda. En nödvändig förutsättning för att största möjliga fruktbringande resultat skall kunna vinnas torde säkerligen ligga däri, att det finnes tillgång till kvalificerade hushållerskor å arbetsplatserna. Med kvalifikation menas här vad som kan inbegripas i uttrycket »ekonomisk hushållning». Det blir alltså fråga om utbildning av hushållerskor för kooperativa matlag och kan detta realiseras genom anordnande av särskilda hushållskurser på olika platser inom skogsbygdsområdena. Härför erfordras medel till bestridande av de med kursernas organiserande och genomförande nödvändiga utgifterna. Dessa kurser böra enligt vårt förmenande göras avgiftsfria för deltagarna, vilket synes nödvändigt för att ingen på grund av ekonomiska skäl skall vara förhindrad delta.

Det anslag, som här nedan äskas till främjande av kooperativ mathållning i skogarna, torde, därest det beviljas, av Kungl. Maj:t ställas till socialstyrelsens förfogande och bör styrelsen givas en ganska stor frihet beträffande dispositionen av samma. Inom socialstyrelsen torde det väl komma att åligga skogshärbärgesinspektören att organisera kursverksamheten, och med kändedom om denne tjänstemans kompetens och varma intresse för den fråga det här gäller kan man säkerligen förutsätta att goda resultat skola vinnas.

Beträffande storleken av det anslag, som bör komma ifråga för angivna ändamål, förefaller det, med tanke på de vidsträckta områden som skogsbygden utgöra, att en summa av 25,000 kronor vore erforderlig. Det synes böra vara angeläget att en till storleken så pass summa anvisas, att därmed ges möjligheten till anordnande av ett flertal kurser.

Under åberopande av vad ovan anförts, tillåta vi oss vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att till anordnande av hushållskurser för utbildning av hushållerskor för

kooperativa matlag i landets skogsbygdsområden, för budgetåret 1935—1936 anvisa ett anslag av 25,000 kronor.

Stockholm den 18 januari 1935.

Evald Ericsson
i Sörsjön.

Adolf Englund.

Ernst Hage.

C. O. Johansson,
Sollefteå.

Lars Jonsson,
Haverö.

Nils Olsson
i Rödningsberg.